

Beretning 2018

Ved formand Ole Karmsteen, Sjællandske Familielandbrug

Overordnet har 2017 budt på mærkbart bedre priser for landmænd med animalsk produktion. Det var også hårdt tiltrængt. Planteavlerne har desværre måttet tage til takke med de samme lave priser som sidste år. Desuden har høsten mange steder været våd og besværlig, med tørringsomkostninger og kvalitetsfradrag til følge. Desværre har de to store andelsejede grovvarerselskaber ført an i dette fradragsrally. Det er frustrerende, men ikke underligt, at de nu offentliggør nogle regnskaber med store overskud.

Også finanssektoren har fundet vej til lommerne. Kundernes lommer vel at mærke. Gebyrer og bidragsatser er hævet over en bred kam. Angiveligt for at polstre sig til fremtidige udfordringer. Derfor kan det undre, at der er råd til at udbetale store udbytter til aktionærerne. De kunne lære noget af os landmænd. Vi har rationaliseret driften igennem mange år, og hele provenuet, og lidt til, er gået direkte til forbrugerne i form af lavere priser.

Landspolitik

Igennem Sjællandske Familielandbrug er vi medlem af Landbrug & Fødevarer. Jeg vil nævne et par ting, som L&F er kommet igennem med i 2017.

Nedsættelse af bo- og gaveafgiften

Bo- og gaveafgiften nedsættes gradvist fra 15 til 5 pct. frem mod 2020 i forbindelse med generationsskifte af familieejede virksomheder. Ændringen vil være en væsentlig lempelse for de ca. 23.000 små, mellemstore og store familieejede virksomheder, der står over for et generationsskifte i de kommende år, heraf rigtig mange landbrug. Regeringen har yderligere tilkendegivet, at den helt vil afskaffe afgiften på sigt.

Frist for etablering af alle typer efterafgrøder udskudt med 10 dage

Det er sikret, at sent etablerede efterafgrøder kontrolleres med mere lempelige krav end vanligt. L&F presser fortsat på for, at der skal findes en bedre løsning på udfordringerne med etableringsfristen.

SEGES og L&F har gennem hele høstperioden været i tæt kontakt med konsulenter og landmænd for at følge med i udviklingen og har på den baggrund været i løbende kontakt med Landbrugsstyrelsen. Den 8. august 2017 blev der sendt en konkret anmodning om udskydelse af fristen. Resultatet har reduceret risikoen for at landmænd får underkendelser som følge af den sene høst og deraf følgende sen etablering af efterafgrøder.

Vandplaner

L&F's kritik af det faglige grundlag bag vandplanerne blev kommunikeret som "De 7 Synder" i LandbrugsAvisen. Den internationale evaluering af det faglige grundlag gav os medhold i seks af de syv kritikpunkter; panelet tog ikke stilling til det syvende punkt. En ny rapport fra Aarhus Universitet har givet L&F medhold i det sidste kritikpunkt. Vi ser nu frem mod processen med at udarbejde nye vandplaner, der skal baseres på et solidt, fagligt grundlag.

Samvirke/COOP – og generelt mediebillede

Hele sagen om Samvirkes forside, hvor en person iført beskyttelsesdragt spiser grøntsager, har vist, at landmænd på tværs af produktionsformer i den grad er klar til at rykke sammen i bussen, når landbruget kommer under angreb. Det har heldigvis også vist sig, at også mange almindelige danskere stod på vores side i denne sag.

For Landbrug & Fødevarer er det vigtigt at sige, at det ikke handler om en kamp mellem almindelig og økologisk produktion. Det er ikke mindst de mange debatindlæg og gode saglige snakke med brugsuddelere rundt omkring landet, som helt almindelige landmænd har foretaget, der har hjulpet til, at vi i dag står med en stor del af sympatien i sagen mod Coop.

Landbruget er under konstant pres. Der er mange organisationer, der forsøger at hverve medlemmer på landbrugets og fødevarerproduktionens bekostning. I år har vi blandt andet set burgrise-kampagnen fra Dyrenes Beskyttelse, pesticidkampagne fra Danmarks Naturfredningsforening, Coops kampagne mod konventionelle fødevarer osv. Det er vigtigt, at vi hele tiden tænker os om, og er klar til at komme med gode og saglige svar tilbage.

Stuehus- og bondegårdsreglen

Landbrugsjord og stuehuse vurderes og beskattes lavere end de fleste øvrige ejendomme i Danmark. Landbrug & Fødevarer har siden efteråret 2014 arbejdet intenst for at samle politisk opbakning til ikke at forringe landbrugets vilkår.

Det politiske arbejde har resulteret i en bred politisk enighed (S, DF, V, LA, ALT, RV, SF, KF) om ikke at ændre beskatningen af landbrugsjord og stuehuse. Folketinget vedtog den nye vurderingslov 6. juni 2017. De nye ejendomsvurderinger vil træde i kraft i 2020.

Landbrug & Fødevarer har beregnet, at effekten af bondegårdsreglen alene sparer landmændene for ca. 1,6 mia. kr. årligt. Værdien for en gennemsnitlig heltidsbedrift ved bevarelse af bondegårdsreglen er ca. 99.000 kr. årligt.

Udover bondegårdsreglens særregler for vurderingen af landbrugsjorden, så beskattes landbrugsjord også lavere end anden jord. Ligesom stuehuse vurderes lavere end fritliggende huse på landet. Også disse særregler er det lykkedes for Landbrug & Fødevarer at bevare. Vurderingen/beskatningsgrundlaget for stuehuse reduceres med yderligere 5 pct., da de ikke kan omsættes frit.

Lavere beskatningsgrundlag betyder for et stuehus til 2,5 mio. kr., at beskatningsgrundlaget reduceres med 125.000 kr.

Regional politik

Jeg vil også nævne nogle aktiviteter som Sjællandske Familielandbrug har været involveret i sammen med Landboforeningen Gefion.

16. jan. 2017: Gefion og Sjællandske Familielandbrugs sender bemærkninger til VVM-redegørelsen om en mulig motorvej mellem Næstved og Rønnede – vi gør primært indsigelse mod, at man vil lukke for traktorkørsel på rute 54 og at man i projektet ikke tager hensyn til den langsomt kørende trafik og ikke tilgodeser erhvervsinteresserne - Det vil medføre en omfattende omvejskørsel for den landbrugsmæssige færdsel, hvilket påfører landbrugserhvervet gener og økonomiske omkostninger. Høringssvaret/indsigelsen er med til at få Vejdirektoratet til at ændre projektet, så landbrugsmæssig kørsel ikke bliver begrænset som planlagt – dette medfører en ekstrabevilling på 5,9 mio. kr.

Generelle indsatser:

Vandløbsvedligeholdelse:

2017 har været et utroligt vådt år – de fleste tilbagemeldinger på manglende vedligeholdelse af vandløb er kommet fra Kalundborg Kommune. Vandstanden i Tissø har siden juli ligget over sigtepunktet fastsat i regulativet – for sent, manglende og forkert vedligeholdelse af nedre Halleby å har været medvirkende til, at vandstanden nu er 1 m højere end sigtepunktet fastsat i regulativet. Eksempelvis har forvaltningen været meget langsomme til at lukke op for stemmeværket på trods af mange lodsejerhenvendelser.

På Bøstrup å bringer vandløbsforvaltningen sig i en situation, hvor kommunen skal give sig selv en dispensation for at overholde vandløbsregulativet på grund af manglende oprensning – det er en uholdbar forvaltning, hvilket vi påpeger. Kritikken medfører, at alle kommunens vandløbsstrækninger fremover skal kontrolopmåles minimum hvert 6. år – hvilket må betegnes som en politisk sejr.

Jørn Jørgensen har siden 2013 gjort et kæmpe arbejde for at få Holmen til at afvande efter regulativet. Efter en lang indsats nærmer sig en løsning med at omdanne Holmen til en pumpekanal, men Jørn oplever, at forvaltningen stadig ikke arbejder for en kommunal løsning, men mener lodsejerne/ålauget skal løfte opgaven. Erhvervspolitisk afdeling har hjulpet Jørn med at få sagen op til udvalgsformand og borgmester, hvilket forhåbentligt nu medfører, at der bliver etableret et pumpelaug, der fremadrettet kan arbejde for en løsning for Holmens afvandingsproblemer.

Erhvervspolitisk afdeling har i øvrigt givet indspil til det ekspertudvalg, der kom med anbefalinger til en ny vandløbslov.

Vandråd

Sjællandske Familielandbrug var repræsenteret i vandrådene for Smålandsfarvandet, Østersøen og Kalundborg. I Kalundborg blev vandrådet hurtigt enige om, at opgaven var umulig at løse – et enigt vandråd lavede en fælles udtalelse og arbejdet/fællesudtalelsen gav genlyd helt inde på Christiansborg og i de andre vandråd. Arbejdet i Østersøen har resulteret i en fælles indstilling i modsætning til mange andre vandråd. I Smålandsfarvandet ville den nyvalgte udvalgsformand i Næstved Kommune ændre i Vandrådets ellers enige indstilling, på baggrund af en mindretalsudtalelse fra 6 grønne organisationer – mindretalsudtalelsen blev fremsendt efter sidste møde i vandrådet. Efter flere protester er vandrådets oprindelige indstilling indsendt til Miljøstyrelsen vedlagt kommunens egen indstilling.

Erhvervspolitisk afdeling har bistået vandrådsmedlemmernes arbejde. I december indsendte Gefion og SJFL fælles mindretalsudtalelser for i alt 16 kommuner inkl. Næstved.

Vedrørende opgave 1 er der foreslået 44 vandløb udtaget af vandplanerne, vedrørende opgave 2 er der foreslået ændret karakterisering af 39 vandløbsstrækninger i de 16 kommuner. Derudover har vi påpeget at minimum 15 andre vandløb burde undersøges, men dette var ikke teknisk muligt, da Miljøstyrelsen ikke har udpeget disse vandløb, som kandidater til trods for at vi mener de er åbenlyst forkert registreret. I alt er der i forbindelse med mindretalsudtalelserne således påpeget forhold vedr. 66 vandløbsstrækninger i 15 kommuner – i alt 98 vandløbsstrækninger når Næstved kommune medregnes – dvs. 16 kommuner.

I 2017 har afdelingen brugt mange timer på vandrådsarbejde. Herunder afsløring af Miljøstyrelsens hemmelige høring i forbindelse med krav om genåbning af rørlagte vandløbsstrækninger.

BNBO og indsatsplanlægning for grundvandsbeskyttelse

Erhvervspolitisk afdeling har brugt en del timer på påbuddet fremsat af Egedal Kommune – påbud vedr. forbud af opbevaring og anvendelsen af pesticider. Vi har støttet L&F klagesag i ankenævnet. I øjeblikket arbejder vi sammen med/støtter L&F i forbindelse med en stævning af klagenævnet for en afklaring af hjemlen i forbindelse med pesticidforbud – der er tale om en vigtig principiel sag som vil få indflydelse for mange medlemmer.

Derudover har vi i Slagelse støttet en gruppe lodsejere, hvor kommunen ønskede at indføre påbud mod anvendelse og opbevaring af pesticider samt krav om kvælstofreduktion. I den forbindelse har vi indsendt indspil til retningslinjer for kommunens indsatsplanlægning. Sammen med lodsejerne fik vi overbevist byrådspolitikkerne om, at grundvandsbeskyttelse kan gøres ved andre metoder end ved forbud – kravet om forbud er trukket tilbage og man vil nu lave en øget overvågning af grundvandet inden man udsteder et påbud.

Herudover er der anvendt en del energi på sagen om Krigers Flak, som også er optaget som en principalsag i L&F – det forventes også at projektet vedr. Baltic Pipe fremadrettet vil kræve en del ressourcer. Af andre opgaver kan nævnes Naturråd, hvor SJFL også er repræsenteret i flere råd.

Familielandbrugssektionen

Vi er naturligvis også en aktiv del af familielandbrugsektionen i L&F

Hvad laver vi i Familielandbruget

- Vi er en vigtig del af Landbrug & Fødevarer – en af de tre grundlæggende foreninger af L&F
- Vi har folkevalgte i stort set alle udvalg under L&F. Og en formandsplads i europæisk økologiforum, CDG Organic
- Vi varetager de politiske interesser for de små og mellemstore landbrug og deltidslandbrug
- Vore mærkesager er: Det gode liv på landet – Mangfoldighed – Selvejet – Regelforenkling - Rimelige produktionsvilkår

Læs mere i vores nye piece

Et lille udpluk af vores seje i Familielandbruget

- Lov om hold af kvæg – bindetalde
- Naturpleje i landbrugsuddannelsen
- EU på L&F's dagsorden
- Ny husdyrlov
- Læplantningsordning opretholdt

Rådgivning

I samarbejde med rådgivningselskabet VKST kan vi tilbyde en bred vifte af rådgivning til vore medlemmer. Vi vil arbejde for, at der kan tilbydes konkurrencedygtig rådgivning til alle, også de mindre landbrug og de som har specialproduktioner.

I de "gode gamle dage" kunne en enkelt konsulent stort set klare al rådgivning på et landbrug. Det var trygt, men verden er blevet mere kompliceret. Det er nødvendigt at have flere specialrådgivere ind over et landbrug. Vi vil arbejde for at hele rådgivningsforløbet bliver bundet sammen, så det enkelte medlem føler den samme tryghed som førhen.

Hvor skal vi hen?

Nogle tror tilsyneladende, at landbruget var meget bedre i "de gode gamle dage", og at udviklingen i landbruget skal standses eller ligefrem rulles tilbage. Den måde vi producerer på bliver ustandselig angrebet af forskellige personer og organisationer. Vi skal naturligvis forholde os kritisk til os selv, men den teknologiske udvikling i det øvrige samfund kører videre, og det påvirker også os. Vi kommer ikke tilbage til en tid, hvor godser bliver drevet ved hjælp af underbetalte daglejere, og de små landbrug var afhængige af børneflokkene som arbejdskraft.

Og dog.

Vi ser ind imellem store husdyrproducenter og planteavlere med specialproduktion, der i stor stil benytter udenlandsk arbejdskraft til meget lave lønninger. På den måde sparer de mange penge, som så bliver brugt på at opkøbe andre landbrug i nabolaget. Jeg ser det, som en af de største trusler mod almindelige familielandbrug, og derfor har vi en interesse i at få det stoppet.

Vi har brug for fællesskab

En af dansk landbrugs største styrker er en sikker afsætning af vore produkter igennem vores andelsselskaber. Nogle gange kan vi diskutere om vi får den rigtige pris, men de tager det vi producerer, og de betaler på den fastlagte afregningsdag. De er så store, at de kan spille lige op med de efterhånden, meget store detailhandelskæder.

Sidste år roste jeg kæderne for, at de i stigende grad tager lokale fødevarer ind butikkerne. Det er fint, men desværre er det ofte for ensidigt på deres betingelser. De forsøger på forskellig vis, at smyge sig ud af aftalerne, hvis salget ikke går som forventet, og den lokale fødevarerproducent står tilbage med en produktion uden afsætning.

Så, vi kommer ikke uden om de store andelsselskaber når det gælder hovedparten af vore produkter. Vi skal så sørge for at de holder næsen i sporet og arbejder for deres ejere, vi landmænd. I Familielandbruget har vi en stor opgave med at sørge for at også de mindre andelshavere bliver tilgodeset.

Vores egen forening

Her i vores egen forening har vi, lige som de fleste andre landbrugsforeninger, haft vigende medlemstal.

I de sidste måneder har vi heldigvis fået henvendelser fra et par stykker, der ønskede at tegne aktivt medlemskab. Nyt og meget positivt.

I januar havde vi arrangeret et besøg på Axelborg. Vi var ca. 30 personer, der først havde et møde med vores formand Lone Andersen. Derefter fik vi en orientering om L&Fs arbejde. Det gjorde et meget positivt indtryk. Om eftermiddagen havde vi et møde med den radikale fødevarerordfører Andreas Steenberg. Alt i alt en meget positiv dag.

Husk iøvrigt at alle medlemsmøder og arrangementer i Gefion regi er åbne for medlemmer af Sjællandske familielandbrug, så I kan bare benytte jer af det.

Jeg vil slutte min beretning med at sige tak for samarbejdet til Landboforeningen Gefion. Også tak til vores sekretær Lene Hansen for at hun holder styr på tingene. Tak til Jytte Kildegaard Poulsen for at hun holder styr på finanserne.

Og sidst, men ikke mindst tak for samarbejdet i bestyrelsen, og tak for opbakningen fra vores trofaste medlemmer.